

20.08.2025

Inatsisartut suleriaasianni § 37, imm. 1 naapertorlugu, matumuuna Naalakkersuisunut imaattunik apeqquteqarpunga:

Naalakkersuisunut apeqqutit:

- 1. Ukiumut kalaallit qaleralii qilalukkanik qernertanit qanoq amerlatigisut nerineqartarnersut nunatsinni EEZ-imi Baffinip kangerliumarngani/Davisillu ikerani Naalakkersuisut ilisimatitsissutigisinnaanerlugit (tonsit/ukiumut inussiarnersumik allaqquneqarput), aamma nunatta Canadallu akornanni naalakkersuisut uumassusilerituut innersuutaannut agguaaruaaseq sorleq atorniarneraat?**
- 2. DFO-p naatsorsuineranut (86.000 t/qaammatit tallimat arfernut 32.000-inut; ~110.700 t avannarpasittumi), aamma taakku kisitsit qanoq nunatsinni siunnersuineranut aamma qaleralinnut TAC-p aalajangerneqartarneranut Davisip ikerani/Baffinillu kangerliumarngani ataqatigiissinneqartarpat?**
- 3. Suut nutaanerpaat telemetri- akustikkilu atorlugu nalunaarsuutit (2018→2025) qilalukkanut qernertanut ukiukkut nunatta canadallu sukaaniittarsimappat?**
 - a. Naalakkersuisut GINR/DFO peqatigalugit arealimik pissarsineq atuinerlu peqatigiillutik nutartissallugu pilersaaruteqarpat?**
- 4. Malussarissusermik misissueqqissaarsimanermik (50/50, 60/40, 40/60) Naalakkersuisut qilalukkat qernertat qaleralinnik nerisaqarnerannik saqqummiussaqaarlutillu takutitsiniarpat, qanoq tamanna peqassutsimut siunnersuineranut qaleralinniarnerrullu mianersortumik killiliinissamut ilaatinneqarpa?**
- 5. Naalakkersuisut paasissutissiissutigisinnaanerlugu aningaasatigut kingunerisassai qaleralinniarnerrup ukiukkut qilalukkat qernertat nerisaqartarnerannut ~100–200.000 tonsi nunatta EEZ-ia qanorlu TAC-imut sunniutai, alisagartassiissutitut sineriammilu inuiaqatigiinnut?**

(Inatsisartunut ilaasortaq Jens NapātôK', Naleraq)

Tunngavilersuutit:

Ernumavunga issittumi nerisaqaqatigiinnerup maannakkut aqutsineq equngasumik oqimaaqatigiinngilersitsimmat. Baffinip kangerliumarngani Davisillu ikerani qilalukkat qernertat sukangasoorujussuarmik killilersorneqarput, tamannalu tatiginartumik imaluunniit peqassutsimut annertusaaqataasimagunaruni.

Fisheries and Oceans Canada (DFO) malillugu aamma COSEWIC-ip 2024-mi killiffittut nalunaarusiaani Baffinip kangerliumarngani peqassuseq 141.900-missaanniissimavoq (COSEWIC, 2024) malillugu. DFO-p pinngortitalerinnermut naatsorsuinerata takutippaa qilalukkat qernertat 32.000-t ukiumi kujataatugaani kalaallit qaleralii 86.000 tonsit missaat qaammatini tallimani nerisarisinnaagaat, taavalu avannarpasinnerusumi piffissap taassuma iluani 110.700 tonsit missaat nerisarisarlugit (DFO, 2013; DFO Science Advisory Report 2024/034). Ukiumut katillugit 196.700 tonsit qalerallit arfernit 77.000-init piffinni marlunni ukiumut nerineqartarput, taakkulu nunatta Canadallu imartaata akornanniipput.

DFO-p arferup ataatsip nerisaqartarnera kiseriarutsigu (2,69 tons ukiumut) Baffinip kangerliumarnganiittunut 141.900-nut, taakku ukiumut nerisaqarnerat katillugu 380.000-t missaanni Baffinip kangerliumarngani/Davisillu ikerani nerisaqartarput (DFO, 2013; COSEWIC, 2024) malillugu. Nunatta Canadallu akornanni agguariaaseq 50/50 isumaqarpoq, nunatsinni qilalukkat qernertat kisimik aningaasatigut zone-ni ukiumut ataatsimut 190.000 tons qalerallit nerisarpaat.

Nunatta kitaani sinerissap qanittuani ukiumut pisassiissutigineqartatunut 29.550 tonsinut sanilliutissagaanni, uumassusilerituullu ilaatigut Pinngortitaleriffimmiit naliliinerat malillugu, taava pisassiissutigineqartartut qaffasippallaarput piujuartitsilluni atuinissaq eqqarsaatigalugu (Pinngortitaleriffik, 2023 – Kalallit Nunaata kitaani qaleralinntut siunnersuineq). Qilalukkat qernertat uumasogatiminnik piniartarunik (piniapilunneq) qaavatigullu aalisarnermi nalimmassaasoqanngippat, taava peqassuseq annertuumik aqutassaangitsumillu tatineqassaaq – pingaartumik piffinni aalisarnerup qilalukkallu qernertat imminut qalleraanneranni (Laidre & Heide-Jørgensen, 2004).

Taamaattumik ersissutigaara aalisarnerup sakkortuumik killilersorneqarnera qilalukkanillu qernertanik qaavatigut atuinerup annertusiartornera, uumassusilerituut siunnersuinnerminnut kisitsinnerminnut ilannguttanngippatigik, taava uumasut nerisaqaqatigiinnerani equngasoqalissaaq, taakkulu qaleralinniarneq sinerissamilu inuiaqatigiit uloriarnartorsiutilersinnaavaat, taakkumi qaleralinniarneq nappatigimmassuk.

Naalakkersuisut naliliinissaat pisaqarpoq qilalukkat qernertat ima amerlisimatiginersut, allaat qaleraleqassutsimut uloriarnartorsiortitsilerlutik, aamma uumasogatiminnik

piniarnerat (piniapilunnerat) ilanngullugu qaleralittassiissutitut aalajangiinissami toqqaannartumik ilanngutissanersoq nalilissagaat.

Apeqqutigineqartut ullut suliffiusut qulit (10) iluanni allakkatigut akineqareersimanissaat piumasarineqarpoq. Oqaatsinik nutserisimanermi paatsuungasoqassatillugu kalaallisut allassimasoq aallaavigineqassaaq.

Najoqqutarisat:

1. COSEWIC. 2024. Assessment and Status Report on the Narwhal (*Monodon monoceros*) – Baffin Bay and Northern Hudson Bay Populations.
2. DFO. 2013. Winter range and foraging of Baffin Bay narwhals.
3. DFO Science Advisory Report 2014/034.
4. Laidre, K.L. & Heide-Jørgensen, M.P. 2004. Winter feeding ecology of narwhals. *Marine Ecology Progress Series*, 277: 261–274.
5. Pinngortitaleriffik. 2023. Kitaani sinerissap qanittuani qaleralinniarnermut siunnersuineq